

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej

RAPORT: JAPONIA, PÓŁWYSEP KOREAŃSKI WOBEC UKRAINY, BIAŁORUSI I ROSJI

Maj 2018

Opracowanie: Ośrodek Spraw Azjatyckich UŁ

I. WNIOSKI

- a. zaangażowanie Japonii, poprzez wspieranie funduszy ONZ w realizacji projektu w Doniecku i Ługańsku powinno być interpretowane jako poszukiwanie nowych punktów odniesienia w relacjach z Rosją;
- b. mimo trwającego sporu Japonia i Rosja poszukują form współpracy co może prowadzić do stworzenia *joint development area* w obszarach granicznych i spornych wyspach Iturup, Kunaszyr, Szykotan i grupy wysepek Habomai;
- c. centrum sztucznej inteligencji (AI) otwarte przez firmę Samsung w Moskwie, z pewnością pociągnie za sobą tworzenie podobnych centrów przez firmy japońskie i chińskie.

II. JAPONIA – ROSJA, UKRAINA, BIAŁORUŚ

2 – 3 maja: obwody Ługański i Doniecki zostały odwiedzone przez ambasadora Japonii. Sumi Shigeki odwiedził wschodnie regiony Ukrainy, aby uczestniczyć w ceremoniach ukończenia niektórych projektów odbudowy współfinansowanych przez Japonię. Wraz z przewodniczącym ukraińskiej misji Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji (IOM) Thomasem Lotharem Weissem odwiedził miasta, w których ukończono realizację projektów dotyczących odbudowy Donbasu. Wśród odbudowanych placówek znalazły się lokalne biblioteki w Torecku, Popasnej i Hirśke. Ambasador rozmawiał także z władzami lokalnymi tych miast. Szef japońskiej misji dyplomatycznej spotkał się również z gubernatorami obwodu Ługańskiego Jurijem Harbuzem i Donieckiego Pawło Żebriwskim, aby wymienić opinie na temat obecnej sytuacji na Ukrainie.

4 maja: minister ekologii i zasobów naturalnych został zaproszony przez japońskiego ambasadora na Ukrainie. Ambasador Sumi Shigeki spotkał się z ministrem Ostapem Semerakiem, a także szefem Państwowej Agencji ds. Zarządzania Strefami Wyłączonymi Witalijem Petrukiem oraz dyrektorem państwowego przedsiębiorstwa Ecocentre Serhijem Kirieiewem. Tematem spotkania był projekt „Wzmocnienie kontroli promieniowania radiacyjnego i podstaw prawnych dla środowiska rekultywacji terenów skażonych radioaktywnie”, realizowanego w ramach japońskiego programu SATREPS (Science and Technology Research Partnership or Sustainable Development). Obie strony dyskutowały także na temat obecnego stanu i przyszłych perspektyw dla elektrowni jądrowej w Czarnobylu oraz strefy wyłączonej. Minister Semerak poinformował, że Ukraina pracuje nad

uproszczeniem procedur dla przedsiębiorstw inwestujących w odnawialne źródła energii, szczególnie w strefie wyłączonej. Podczas spotkania omówiono także możliwości intensyfikacji współpracy w sektorach wodnym i zarządzania odpadami. Ukraina wyraziła zainteresowanie implementacją japońskiej „czystej technologii” w przemyśle metalurgicznym czy energetycznym. Obie strony potwierdziły również chęć realizacji umów zawartych podczas ostatniej wizyty roboczej przedstawicieli ukraińskiego ministerstwa środowiska w Japonii.

8 maja: możliwości zwiększenia współpracy w sektorze energii atomowej zostały omówione przez Ukrainę i Japonię. Przedstawiciele ukraińskiego Ministerstwa Energetyki i Górnictwa oraz japońskiej ambasady na spotkaniu roboczym omówili kwestie związane ze współpracą w sektorze energii atomowej. Strona japońska wyraziła zainteresowanie udziałem w ukraińskich projektach modernizacji przemysłu atomowego. Obie strony zamierzają współdziałać w szczególności przy wymianie wyposażenia elektrowni, takiego jak turbiny. Po spotkaniu ogłoszono podpisanie memorandum między ukraińskim Turboatomem i japońską firmą Toshiba Energy System, którego implementacja ma rozpocząć się już w czerwcu tego roku.

10 maja: memorandum dotyczące współpracy między ministerstwami zdrowia Białorusi i Japonii zostało podpisane w Tokio. Ministrowie zdrowia Białorusi Walery Malaszkó i Japonii Kato Katsunobu podpisali memorandum, którego celem jest rozszerzenie współpracy między placówkami zdrowotnymi i specjalistami obu państw. Ponadto minister Malaszkó wraz z białoruską delegacją spotkali się z wiceministrem spraw zagranicznych Nakane Kazuyukim oraz przewodniczącym Międzyparlamentarnej Grupy Przyjaźni Japońsko-Białoruskiej Watanabe Hiromichim. Delegacja wzięła również udział w forum inwestycyjnym zorganizowanym przez Japońską Organizację Handlu Zagranicznego. Strona białoruska podczas forum promowała strefę ekonomiczną w obwodzie mohylewskim. Podpisano także szereg umów partnerskich między białoruskimi i japońskimi firmami.

11 maja: w Tokio odbyły się konsultacje rzeczników prasowych ministerstw spraw zagranicznych Rosji i Japonii. Wicedyrektor Departamentu Informacji i Prasy w rosyjskim Ministerstwie Spraw Zagranicznych Aleksander Bikantow spotkał się z przedstawicielami japońskiego biura prasowego. W trakcie konsultacji omówiono wspólną politykę relacji prasowych. Spotkanie zostało zorganizowane w ramach „planu konsultacyjnego” ministerstw spraw zagranicznych Rosji i Japonii, podpisanego w 2017 roku podczas szczytu Putin-Abe w Tokio.

15 – 16 maja: region Ługańska i Doniecka został odwiedzony przez japońską misję dyplomatyczną. Zastępca japońskiego ambasadora na Ukrainie Harada Michio odwiedził Donieck i Ługańsk, gdzie realizowane są projekty Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP) oraz Funduszu Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci (UNICEF) przy wsparciu Japonii. Projekty te mają na celu odbudowę wschodnich regionów Ukrainy. Harada spotkał się także z zastępczynią szefa administracji obwodu Ługańskiego Olhą Lishyk oraz władzami lokalnymi miast położonych w tym regionie: Drużkiwki, Rubiżne i Swatowe.

16 maja: Japonia wyraziła poparcie dla otwarcia strefy wyłączonej w pobliżu Czarnobyla. Minister ekologii i zasobów naturalnych Ukrainy Ostap Semerak spotkał się z ministrem środowiska Nakagawą Masaharu w Tokio. Minister Nakagawa wyraził poparcie dla planów rządu Ukrainy dotyczących włączenia infrastruktury elektrowni jądrowej w Czarnobylu do gospodarczego wykorzystania. Obie strony zgodziły się także współpracować przy realizacji projektów mających na celu rozwój energii odnawialnej w strefie wyłączonej. Ponadto japoński minister potwierdził gotowość Tokio do współdziałania z Kijowem w wielu dziedzinach, w szczególności na płaszczyźnie przeciwdziałania zmianom klimatycznym, która ma odgrywać znaczącą rolę w nowej polityce energetycznej Ukrainy.

17 – 18 maja: białoruskie szpitale otrzymały sprzęt medyczny w ramach japońskiego programu wsparcia projektów obywatelskich. Ambasador Tokunaga Hiroki odwiedził miasto Homel, gdzie odbyła się ceremonia przekazania sprzętu medycznego dwóm szpitalom. Środki na zakup wyposażenia zostały pozyskane z japońskiego programu grantów dla projektów społecznych (Grassroots Security Grant Assistance). Ambasador spotkał się także z gubernatorem obwodu homelskiego Władimirem Dwornikiem. Podczas spotkania wymieniono opinie na temat stanu obecnej współpracy oraz perspektyw jej rozwoju. Obwód homelski jest często odwiedzany przez japońskie instytucje badawcze i edukacyjne, które zajmują się skutkami katastrof elektrowni atomowych.

24 maja: firmy realizujące projekty w ramach ośmiopunktowego planu współpracy z Rosją będą wspierane przez Japońską Federację Biznesową. Przewodniczący Japońskiej Federacji Biznesowej Asada Teruo oświadczył, że japońskie firmy, które zdecydują się na realizację projektów wpisujących się w ośmiopunktowy plan współpracy z Rosją mogą liczyć na wsparcie organizacji. Projekty te mają na celu zwiększenie handlu i inwestycji pomiędzy Japonią i Rosją, a także stworzenie dobrego środowiska do dalszego rozwoju relacji biznesowych. Asada zamierza również współpracować z Rosją. Japońska Federacja Biznesowa planuje przekazywać stronie rosyjskiej propozycje japońskich przedsiębiorców,

szczególnie dotyczące „priorytetowych obszarów rozwoju”, takich jak inwestycje infrastrukturalne we Władystoku. Strona japońska postrzega wspólne działania gospodarcze jako krok w kierunku zawarcia traktatu pokojowego.

24 maja: pacjenci z wysp Iturup i Kunaszyr zostali przyjęci w Japonii. Ministerstwo Spraw Zagranicznych Japonii podjęło decyzję o przyjęciu kolejnych pacjentów ze spornych Wysp Kurylskich do japońskich szpitali. Decyzja ta zapadła w ramach projektu humanitarnego, który ma na celu wspieranie mieszkańców czterech spornych wysp, który został zaimplementowany w 1998 roku. Od tego czasu japońskie szpitale przyjęły prawie 250 mieszkańców wysp.

24 - 27 maja: premier Abe Shinzo udał się do Rosji. Japoński premier uczestniczył w Międzynarodowym Forum Ekonomicznym w Petersburgu oraz spotkał się z prezydentem Władimirem Putinem w Moskwie. Był to 21. szczyt obu przywódców, mający na celu rozwiązanie sporów terytorialnych. W przemówieniu na Forum Ekonomicznym premier Abe oświadczył, że realizacja ambicji dotyczących współpracy gospodarczej wymaga podpisania przez Japonię i Rosję traktatu pokojowego. Dla strony japońskiej rozwiązanie sporu o Wyspy Kurylskie byłoby symbolem współdziałania obu państw. Region ten mógłby także zostać nowym punktem logistycznym łączącym Tokio i Moskwę. W tej kwestii w trakcie rozmów dwustronnych Władimir Putin zgodził się z japońskim premierem: istnieje konieczność wypracowania traktatu pokojowego. Jednak strona rosyjska zaapelowała o „cierpliwe poszukiwanie rozwiązania”. Obaj przywódcy dyskutowali także na temat Korei Północnej. Władimir Putin wezwał państwa zaangażowane w sytuację na Półwyspie Koreańskim do powściągliwości. Natomiast Japonia nie zmieniła stanowiska w tej sprawie, żądając całkowitej denuklearyzacji KRLD. Obie strony pomimo innych wizji rozwiązania tego konfliktu zapowiedziały ścisłą współpracę na rzecz skłonienia reżimu KRLD do porzucenia broni nuklearnej. W trakcie szczytu obaj przywódcy skontaktowali się także z astronautami znajdującymi się na Międzynarodowej Stacji Kosmicznej (ISS). Prezydent Putin podkreślił, że japońsko-rosyjska współpraca na ISS przez wiele lat dowodzi jak owocne może być współdziałanie między tymi państwami. Wizyta premiera Abe w Rosji była także okazją do inauguracji szeregu wydarzeń kulturowych w ramach „Roku Japonii”.

25 maja: Tokio i Moskwa wyraziły zainteresowanie ożywieniem współpracy międzyregionalnej. Przewodnicząca Rady Federacji Rosji Walentyna Matwijenko oświadczyła, że prezydent Władimir Putin i premier Abe Shinzo poparli propozycję wznowienia prac Rady Gubernatorów. Organizacja ta działała w czasach sowieckich. Według strony rosyjskiej wznowienie jej działania przyczyni się do ożywienia współpracy międzyregionalnej. Matwijenko podkreśliła, że wielu rosyjskich

gubernatorów wyraziło już zainteresowanie wzięciem udziału we wspólnym posiedzeniu ze stroną japońską.

25 maja: możliwości wprowadzenia ruchu bezwizowego zostały omówione przez władze lokalne Sachalinu i Hokkaido. Gubernatorzy obwodu sachalińskiego Oleg Kozhemyako i wyspy Hokkaido Takahasji Harumi spotkali się, aby omówić kwestie związane ze współpracą regionalną. Władze lokalne Sachalinu zapowiedziały, że zamierzają uruchomić połączenie promowe między obiema wyspami. Połączenie takie miało powstać już wcześniej, ale działający na tej trasie przewoźnik Hokkaido Sakhalin Line Company nie otrzymał od rosyjskich władz niezbędnych dokumentów. Kozhemyako zapewnił, że sprawa ta zostanie wkrótce rozwiązana. Gubernator dodał, że nie można pozwolić, aby „problemy techniczne” przeszkadzały w trakcie tegorocznej wymiany kulturowej („Rok Japonii” w Rosji, i analogicznie „Rok Rosji” w Japonii). Obie strony zamierzają także pracować nad przygotowaniem odpowiednich przepisów, które umożliwiłyby ruch bezwizowy oraz poprawiły ogólną sytuację inwestycyjną i turystyczną w regionie.

29 maja: w Mińsku odsłonięto tablicę upamiętniającą białorusko-japońską przyjaźń. W Mińsku odsłonięto tablicę pamiątkową, która powstała z inicjatywy ambasady Białorusi w Tokio oraz Towarzystwa Przyjaźni Białorusko-Japońskiej. Podczas ceremonii odsłonięcia tablicy obecni byli ambasador Japonii na Białorusi Tokunaga Hiroki oraz przedstawiciele białoruskich ministerstw spraw zagranicznych i edukacji, a także władze lokalne Mińska. Ambasador Tokunaga zauważył, że obecnie oba państwa przeżywają nowy etap stosunków dwustronnych, w którym należy rozszerzyć możliwości współpracy w gospodarce, edukacji, kulturze, sporcie i nauce.

31 maja: w Tokio odbyło się forum poświęcone transsyberyjskiemu transportowi. W Tokio odbyła się czwarta edycja forum biznesowego pod hasłem „Koleje transsyberyjskie w euroazjatyckim systemie transportowym” zorganizowanego przez Radę Koordynacyjną ds. Transportu Transsyberyjskiego (CCTT). W wydarzeniu uczestniczyły firmy oraz przedstawiciele odpowiednich ministerstw i agencji rządowych z Rosji, Japonii, Białorusi, Chin, Kazachstanu i Mongolii. Dyrektor CCTT Gennady Bessonow wyraził nadzieję, że forum pomoże ocenić możliwości infrastrukturalne całej trasy transsyberyjskiej. Strona rosyjska liczy, że szlak ten przyczyni się do rozwoju stosunków handlowych z państwami sąsiadującymi.

III. PÓŁWYSEP KOREAŃSKI – ROSJA, UKRAINA, BIAŁORUŚ

3 - 4 maja: amerykańskie spotkanie ekspertów w sprawie rezolucji ONZ nr 1718 zostało potępione przez Rosję. Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rosji skrytykowało posiedzenie ekspertów w Waszyngtonie, które zajmowało się implementacją sankcji wobec KRLD na podstawie rezolucji nr 1718 Rady Bezpieczeństwa ONZ. Zdaniem Rosji Stany Zjednoczone i ich sojusznicy wykorzystują rezolucję do własnych celów, naruszając tym prawo międzynarodowe dotyczące wolności nawigowania na morzach i oceanach. Rezolucja nr 1718 zakłada kontrolowanie (w granicach prawa międzynarodowego i krajowego) statków i ładunków udających się do lub płynących z KRLD. Moskwa potępiła także ciągłe apelowanie do społeczności międzynarodowej przez Stany Zjednoczone w sprawie wywierania jak największego nacisku na Koreę Północną w sytuacji, gdy reżim KRLD wyraził gotowość do uczestnictwa w dialogu w kwestii denuklearyzacji.

8 maja: możliwości współpracy między instytucjami badawczymi zostały omówione przez Białoruś i Koreę Południową. Ambasador Białorusi Andrei Popkow spotkał się z przewodniczącym Koreańskiego Instytutu Zaawansowanej Nauki i Technologii (KAIST) Shin Sung-chulem. Obie strony omówiły możliwości rozwoju współpracy między KAIST a białoruskimi instytucjami badawczymi i uniwersytetami. Współpraca ta miałaby dotyczyć wymiany doświadczeń, realizacji wspólnych projektów badawczych oraz udziału specjalistów w działaniach naukowych organizowanych na Białorusi i w Korei Południowej.

16 maja: konsultacje w sprawie koreańskiej polityki zarządzania bezpieczeństwem dla misji dyplomatycznych odbyły się z udziałem Białorusi. Ambasador Białorusi Andrei Popkow uczestniczył w konsultacjach zorganizowanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Bezpieczeństwa Republiki Korei. Tematem spotkania była koreańska polityka w zakresie zarządzania kryzysowego. Przy okazji konsultacji ambasador Popkow spotkał się z ministrem spraw wewnętrznych Kim Boo-kyumem, z którym dyskutował na temat rozwoju współpracy w obszarze e-administracji oraz zarządzania kryzysowego.

17 – 19 maja: południowokoreański ambasador został zaproszony przez władze lokalne ukraińskiego miasta Mikołajów. Ambasador Lee Yang-gu podczas wizyty roboczej na południu Ukrainy spotkał się z burmistrzem miasta Mikołajów Oleksandrem Senkewyczem, aby omówić możliwości potencjalnej współpracy międzyregionalnej. Ambasador spotkał się także z przedstawicielami Stowarzyszenia Koreańczyków w Mikołajowie, odwiedził lokalne uczelnie oraz firmy.

20 maja: **Ukraina była promowana podczas trzynastej edycji festiwalu kultur świata w Busan.** Ukraińska ambasada w Seulu uczestniczyła w jednym z ważniejszych wydarzeń kulturalnych organizowanych w południowokoreańskim mieście Busan. Instytucje dyplomatyczne z całego świata promowały kulturę swoich państw na festiwalu.

21 maja: **białorusko-koreańskie forum biznesowe odbyło się w Mińsku.** Wydarzenie zostało zorganizowane przez Białoruską Izbę Handlowo-Przemysłową, Koreańskie Stowarzyszenie Importerów (KOIMA) przy wsparciu południowokoreańskiej ambasady. W forum wzięła udział koreańska delegacja pod przewodnictwem prezesa KOIMA Shin Myuoung-jina, a także przedstawiciele firm z obu państw. Podczas rozmów strona koreańska wyraziła zainteresowanie importem białoruskich produktów chemicznych, maszyn rolniczych, urządzeń przemysłowych, a także wyrobów przemysłu lekkiego i spożywczego. Forum otworzył ambasador Korei Południowej Kim Yong-ho.

21 maja: **konsul Republiki Korei został wybrany w ukraińskim mieście Dniepr.** Przedsiębiorca i aktywista społeczny Mykol Bagraew będzie pełnić funkcję konsula Republiki Korei w regionie miast Chersoń, Dniepr i Zaporozże. W ceremonii zaprzysiężenia konsula udział wzięli dyrektor Departamentu Protokołu Państwowego w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Ukrainy Olga Chubrikowa oraz południowokoreański ambasador Lee Yang-gu.

23 maja: **współpraca na płaszczyźnie wykorzystania różnych źródeł energii została omówiona przez Ukrainę i Koreę Południową.** Ambasador Ukrainy Oleksander Gorin został zaproszony przez zarząd spółki Korea Hydro & Nuclear Power w Gyeongju. Podczas spotkania omówiono możliwości intensyfikacji współpracy ukraińsko-koreańskiej w zakresie pokojowego wykorzystania energii jądrowej oraz alternatywnych źródeł energii. Obie strony wymieniły się także doświadczeniami w obszarze zwiększania efektywności energetycznej poprzez wykorzystanie nowych technologii. Strona południowokoreańska zaoferowała również programy inwestycyjne, które mogłyby zostać wdrożone w ukraińskim sektorze energetycznym.

23 maja: **południowokoreański kurs zarządzania polityką e-administracji wzbudził zainteresowanie Białorusi.** Ambasador Białorusi Andrei Popkow wziął udział w ceremonii otwarcia corocznego kursu zarządzania polityką e-administracji (e-government policy management), organizowanego przez południowokoreańskie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Bezpieczeństwa oraz Narodową Agencję ds. Informacji (NIA). Kurs ma na celu promowanie międzynarodowej współpracy w

zakresie e-administracji poprzez wymianę doświadczeń między uczestniczącymi państwami. W tegorocznej odsłonie szkolenia udział wzięł przedstawiciel Ministerstwa Komunikacji i Informatyzacji Republiki Białorusi. Podczas ceremonii otwarcia ambasador Popkow oraz prezes NIA Moon Yong-sik omówili działalność Centrum Współpracy Białorusko-Koreańskiej w sektorze IT, które zostało otwarte w ubiegłym roku.

26 maja: szczyt Kim – Trump został poparty przez prezydenta Rosji. Władimir Putin w trakcie Międzynarodowego Forum Gospodarczego w Petersburgu wyraził poparcie dla dialogu amerykańsko-północnokoreańskiego. Według Moskwy problem denuklearyzacji Półwyspu Koreańskiego nie może zostać rozwiązany bez bezpośrednich rozmów na linii Waszyngton-Pjongjang. Prezydent Putin podkreślił także znaczenie zagwarantowania KRLD bezpieczeństwa i suwerenności, gdyż tylko w takich warunkach może dojść do pełnej denuklearyzacji. Jednocześnie rosyjski prezydent potępił jakiegokolwiek formy zastraszania, które prowadzą jedynie do eskalacji problemu północnokoreańskich zbrojeń, a nie jego rozwiązania.

28 maja: ministerstwo spraw zagranicznych Rosji zostało odwiedzone przez północnokoreańskiego ambasadora. Wiceminister spraw zagranicznych Rosji Michaił Bogdanow spotkał się z ambasadorem KRLD Kim Hyun-joonem. Obie strony omówiły kwestie związane z dwustronną współpracą oraz aktualną sytuacją na Półwyspie Koreańskim.

29 maja: w Moskwie zostało otworzone centrum sztucznej inteligencji firmy Samsung. Południowokoreańska firma Samsung otworzyła w Moskwie ośrodek rozwoju i badań nad szczytną inteligencją (AI), która ma być wykorzystywana do budowy urządzeń elektronicznych. Prace moskiewskiego centrum będą wspierane przez rosyjskich ekspertów z zakresu nauk ścisłych. Rosja i Korea Południowa mają współpracować nad rozwojem algorytmów AI. Na ceremonii otwarcia obecny był południowokoreański ambasador Woo Yoon-keun.

29 – 30 maja: w Seulu przeprowadzono białorusko-koreańskie ministerialne konsultacje na temat prawa międzynarodowego. Białoruska delegacja, której przewodniczył dyrektor ds. Prawnych i Traktatów w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Andrei Metelitsa spotkała się z dyrektorem ds. Międzynarodowych Zagadnień Prawnych Bae Jonginem. W konsultacjach uczestniczył także ambasador Białorusi Andrei Popkow. Spotkanie miało na celu aktualizację wykazów umów dwustronnych i innych instrumentów międzynarodowych, które obowiązują w relacjach białorusko-koreańskich. Obie strony wymieniły także doświadczenia w zakresie wdrażania traktatów i zawierania umów międzynarodowych. Delegacja

białoruska spotkała się także z dyrektorem ds. Konsularnych w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Woo In-shikiem, kierownictwem Centrum Prawa Międzynarodowego Koreańskiej Akademii Dyplomatycznej, a także przedstawicielami Regionalnego Centrum Azji i Pacyfiku UNCITRAL (komisji ONZ do spraw międzynarodowego prawa handlowego).

30 maja: przedstawiciele ukraińskiej misji dyplomatycznej uczestniczyli w 12. Koreańskim Forum Gospodarczym. Ambasador Oleksander Gorin wziął udział w Koreańskim Forum Gospodarczym, na którym Komisja Usług Finansowych Republiki Korei przedstawiła raport dotyczący południowokoreańskiego sektora finansowego w zmieniającym się globalnym środowisku gospodarczym. W trakcie forum goście mogli zapoznać się także z najnowszymi trendami na rynkach finansowych oraz perspektywami międzynarodowej współpracy w tym sektorze.

30 - 31 maja: w Moskwie odbyła się 2 edycja koreańsko-rosyjskiego Dnia Nauki i Technologii. W tym roku wydarzenie było współorganizowane przez Moskiewski Instytut Lotnictwa oraz Koreańsko-Rosyjskie Centrum Współpracy Naukowej i Technologicznej (KORUSTEC). W konferencji udział wzięli badacze z największych rosyjskich i południowokoreańskich uczelni i organizacji. Wydarzenie było okazją do wymiany doświadczeń oraz zaprezentowania badań w dziedzinie techniki lotniczej i kosmonautycznej oraz sztucznej inteligencji. W konferencji wziął udział także południowokoreański ambasador Woo Yoon-keun, który spotkał się z naukowcami i inżynierami, aby omówić możliwości współpracy.

31 maja: minister spraw zagranicznych Rosji został zaproszony przez Pjongjang. Minister Siergiej Ławrow udał się z oficjalną wizytą do Pjongjangu, gdzie spotkał się z północnokoreańskimi władzami. Najważniejszym punktem wizyty w stolicy KRLD było spotkanie z Kim Jong-unem. Minister Ławrow przekazał północnokoreańskiemu przywódcy wiadomość od prezydenta Władimira Putina, który wyraził poparcie dla rozwoju dialogu międzykoreańskiego. Kim Jong-un został także zaproszony do odwiedzenia Moskwy. Strona rosyjska wyraziła poparcie dla stopniowego znoszenia sankcji wobec Korei Północnej, zgadzając się, że pełna denuklearyzacja może zostać osiągnięta tylko w sytuacji wycofania się społeczności międzynarodowej z sankcji. Minister spraw zagranicznych Rosji spotkał się także ze swoim północnokoreańskim odpowiednikiem ministrem Ri Yong-ho. Obie strony omówiły szczegółowe zadania w różnych obszarach współpracy: wymiany handlowej i społecznej, kultury i edukacji. Dyskutowano także na temat sytuacji międzynarodowej, w tym kwestie związane z denuklearyzacją Półwyspu Koreańskiego, która ma zapewnić bezpieczeństwo w regionie. Strona rosyjska wyraziła nadzieję, że wkrótce nastąpi gwałtowny rozwój relacji dwustronnych.

1 czerwca: Korea Południowa wyraziła poparcie dla wizyty Ławrowa w Pjongjangu. Południowokoreański wiceminister spraw zagranicznych Lim Sung-nam spotkał się ze swoim rosyjskim odpowiednikiem Władimirem Titowem. Lim wyraził nadzieję, że Rosja aktywnie włączy się w proces budowania trwałego pokoju na Półwyspie Koreańskim. Seul poparł także spotkanie ministra spraw zagranicznych Rosji z przywódcą KRLD. Strona rosyjska obiecała pomoc w implementacji wszelakich porozumień, które zostaną zawarte na północnokoreańskich szczyt z Koreą Południową i Stanami Zjednoczonymi.

KOMENTARZ

1. **W polityce zagranicznej Japonia balansuje między Ukrainą i Rosją.** Podczas ceremonii ukończenia jednego z projektów odbudowy Donbasu ambasador Sumi podkreślił, że częste odwiedziny wschodniej Ukrainy przez japońskich dyplomatów służą manifestacji solidarności z narodem ukraińskim. Mają także pokazać, że nie można zapomnieć o toczącym się tam konflikcie. Tokio wyraziło również chęć dalszego finansowania projektów odbudowy tego regionu. Jednak na arenie międzynarodowej Japonia nie okazuje już takiego samego wsparcia Ukrainie, starając się wypracować poprawę relacji z Rosją. Zachowanie balansu pomiędzy Ukrainą i państwami G7 oraz Rosją jest jednym z największych wyzwań polityki zagranicznej premiera Abe. W odróżnieniu od wielu państw, Japonia oddziela kwestie konfliktu na Ukrainie od relacji z Rosją. Ma to na celu poprawę dwustronnych stosunków i rozwiązanie sporu terytorialnego o Wyspy Kurylskie. Izolacja Rosji poprzez międzynarodowe sankcje nie leży w interesie Tokio także z innego powodu: skłoniłoby to Moskwę do większego zbliżenia z Pekinem. Aby uniknąć konfliktu z Rosją, Japonia koncentruje się raczej na finansowym wsparciu odbudowy Ukrainy (często poprzez agencje Organizacji Narodów Zjednoczonych) niż wyraźnym potępieniem Moskwy na arenie międzynarodowej.

2. **Szczyt Putin-Abe nie przyniósł postępu w relacjach japońsko-rosyjskich.** Kolejny szczyt przywódców Rosji i Japonii nie przyniósł znaczących postępów na drodze do zawarcia traktatu pokojowego. Choć w ostatnich latach można zaobserwować znaczną poprawę relacji politycznych i gospodarczych na linii Moskwa-Tokio, spór o Wyspy Kurylskie zostaje nierozwiązany. W tej kwestii prezydent Putin zaapelował o cierpliwość, a premier Abe o przyspieszenie wdrażania wspólnej aktywności gospodarczej na spornych terytoriach. Obaj przywódcy

zgadzają się co do potrzeby podpisania traktatu pokojowego „za życia obecnego pokolenia”. Do tego zdecydowanie dąży Tokio. Natomiast Moskwa chce rozwiązać ten spór na swoich warunkach i nie zgodzi się na całkowite zwrócenie części Wysp Kurylskich Japonii. 21. szczyt Putin-Abe dowodzi zwalniającego tempa rozwoju relacji rosyjsko-japońskich: zgodzono się już na wdrożenie wspólnych projektów na wyspach, jednak nie ma planów na dalszy rozwój współpracy. Względem tego szczytu oczekiwano rozpoczęcia rozmów na temat ram prawnych dla wspólnej aktywności na wyspach. Tokio nie kryło swojego rozczarowania brakiem postępów i nie ustalono terminu kolejnego spotkania Abe i Putina. Polem współdziałania Tokio i Moskwy może być natomiast konflikt koreański. Oba państwa zostały niejako wykluczone z rozmów na temat denuklearyzacji, w które zaangażowane są Stany Zjednoczone (szczyt Kim-Trump w czerwcu w Singapurze), obie Koree (wznowienie dialogu na wysokim szczeblu) oraz Chiny (spotkania Kim Jong-una z przewodniczącym Xi Jinpingiem). Wypracowanie wspólnego stanowiska przez Moskwę i Tokio byłoby jednak niezmiernie trudne. Rosja popiera „podwójne zamrożenie” amerykańskich manewrów wojskowych w regionie w zamian za denuklearyzację KRLD. Natomiast Japonia opowiada się za sankcjami, a w jej interesie leży przede wszystkim rozwiązanie kwestii wprowadzonych przez północnokoreański reżim Japończyków.

3. W kwestii denuklearyzacji KRLD Rosja zaapelowała o cierpliwość i stopniowe znoszenie sankcji. W maju Rosja starała się zwiększyć wpływ w regionie przed szczytem Trump – Kim w Singapurze. W tej kwestii Moskwa konkuruje przede wszystkim z Chinami, które obecnie bardziej oddziałują na reżim w KRLD. Z tego powodu minister spraw zagranicznych Siergiej Ławrow spotkał się z północnokoreańskimi władzami w Pjongjangu, w tym z Najwyższym Przywódcą Kim Jong-unem. Rosja zaczęła promować politykę stopniowego znoszenia sankcji wobec KRLD, sugerując, że bez takiego działania całkowita denuklearyzacja Półwyspu Koreańskiego nie będzie możliwa. Stanowisko Moskwy z pewnością nie zostało dobrze przyjęte przez Waszyngton, który polega na strategii „maksymalnej presji” przed szczytem. Sukces tej polityki wymaga jednak zaangażowania społeczności międzynarodowej, w tym Rosji, która już zaczęła promować znoszenie sankcji. W kwestii denuklearyzacji Moskwa zaapelowała o cierpliwość. Według Rosji szczyt Trump – Kim powinien rozpocząć proces denuklearyzacji i Stany Zjednoczone nie powinny się spodziewać, że zostanie on od razu zakończony sukcesem. Wiceminister spraw zagranicznych Rosji Siergiej Rybakow podkreślił, że Waszyngton i Pjongjang muszą wypracować wzajemnie akceptowalne rozwiązanie problemu koreańskiego, a to wymaga czasu. Wypracowanie trwałego pokoju na Półwyspie

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Łódź

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Koreańskim wymaga wpieryw normalizacji relacji między obiema Koreami oraz KRLD i Stanami Zjednoczonymi, a także stworzenia warunków, w których Donald Trump lub kolejny amerykański prezydent nie wycofa się z gwarancji bezpieczeństwa i umów, co zmusi reżim północnokoreański do wznowienia programów jądrowych.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

RAPORT: JAPONIA, PÓŁWYSEP KOREAŃSKI WOBEC UKRAINY, BIAŁORUSI I ROSJI – Maj 2018 jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0 Polska. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Ośrodka Spraw Azjatyckich i Regionalnego Ośrodka Debaty Międzynarodowej w Łodzi. Utwór powstał w ramach konkursu *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2017-2018*. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o konkursie *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2017-2018*.

Zadanie publiczne współfinansowane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej.

Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej w Łodzi

ul. Lindleya 5a, pokój nr 7, 90-131 Łódź, tel.: 42 635 42 34, www.rodm-lodz.pl

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Łódź

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

**OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH**

**RAPORTY
OPINIE
DORADZTWO**

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE
ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej w Łodzi

ul. Lindleya 5a, pokój nr 7, 90-131 Łódź, tel.: 42 635 42 34, www.rodm-lodz.pl